

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder P.M. Joosten – Wesselius
Datum commissiebehandeling	3 september 2026
Datum raadsbehandeling	17 september 2026
Zaaknummer	1934068
Onderwerp	Actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030

Voorgesteld besluit

Het actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030 vast te stellen.

Publiekssamenvatting

Binnen de uitvoering van het gezond en actief leven akkoord (GALA) hebben gemeenten zich landelijk gecommitteerd om in te zetten op het thema eenzaamheid. Via de raadsinformatiebrieven met betrekking tot de uitvoering van GALA is de gemeenteraad meegenomen in de lokale invulling hiervan. In juli 2024 heeft het college besloten aan te sluiten bij het landelijke actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. De invloed van eenzaamheid, vooral als deze langdurig aanhoudt, leidt tot verschillende (ernstige) gezondheidsrisico's. ([VZinfo](#))

Tijdens een netwerkbijeenkomst op 19 november 2024 is het collegebesluit bekrachtigd door de ondertekening van het document “Vijf pijlers in de lokale aanpak tegen eenzaamheid”. Na deze bijeenkomst is er een kerngroep geformeerd die deze lokale aanpak verder heeft vormgegeven. Het resultaat is het bijgaande actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030.

Uit de gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024 blijkt dat in de gemeente Moerdijk 47,4% van de volwassenen eenzaam is. Uit de jeugdmonitor 2023 (klas 2 en 4 VO) blijkt dat 33,4% van de jongeren zich eenzaam voelt. Relatief hoge cijfers ten opzichte van landelijke en regionale cijfers. Het belangrijkste doel van het actieplan is daarom om te komen tot het duurzaam verminderen van eenzaamheid onder inwoners van de gemeente Moerdijk.

Om dit doel te bereiken wordt ingezet op:

- Signaleren en verwijzen en/of handelen
- Bespreekbaar maken
- Voorkomen c.q. inzet op preventie
- Versterken van bestaande initiatieven

De uitvoering van het actieplan valt of staat met de inzet van alle formele en informele partners, maar bovenal het draagvlak en inzet van de inwoners in de kernen zelf. In 2026 wordt het actieplan verder uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Bij voorkeur op kernniveau. De inzet en inbreng vanuit de kernen is daarin leidend. Dit ligt in de lijn van de in 2025 vastgestelde Moerdijkse Ambitie voor de sociale basis; er wordt kerngericht en soms buurtgericht gewerkt en inwoners zijn actief betrokken bij de oplossing en herkennen zich hierin, waardoor zij zelf het eigenaarschap (met of zonder ondersteuning) kunnen oppakken.

Inleiding

In juli 2024 heeft het college besloten aan te sluiten bij het landelijke actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. Tijdens een netwerkbijeenkomst op 19 november van dat jaar is dit besluit bekrachtigd door de ondertekening van het document "Vijf pijlers in de lokale aanpak tegen eenzaamheid". Na deze bijeenkomst is er een kerngroep geformeerd die deze lokale aanpak verder heeft vormgegeven. Het resultaat is het bijgaande actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030.

Beoogd effect

Het belangrijkste doel van het actieplan is om te komen tot het duurzaam verminderen van eenzaamheid onder inwoners van de gemeente Moerdijk.

Argumenten

1.1 inzet op eenzaamheid vanuit wettelijke taak

Gemeenten zijn op grond van de Wmo2015 primair verantwoordelijk voor het vormgeven van een aanpak tegen eenzaamheid. Deze verantwoordelijkheid komt voort uit de wettelijke taak om maatschappelijke ondersteuning in brede zin te bieden aan personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen. Daarnaast heeft de gemeente Moerdijk met de ondertekening van De 5 pijlers zich actief aangesloten bij het landelijk actieprogramma één tegen eenzaamheid. Dit vereist onder meer dat er een duurzame aanpak op eenzaamheid komt.

1.2 Inzet op eenzaamheid vanuit de beleidskaders

In het plan van aanpak 'positief gezond in Moerdijk' (lokale uitvoering Gezond en Actief Levenakkoord/GALA) is beschreven dat de gemeente Moerdijk een aanpak van eenzaamheid vormgeeft.

In de Moerdijkse ambitie voor de sociale basis (*"In de gemeente Moerdijk is er een sterke sociale basis. Dat zorgt voor samenredzaamheid en levendige kernen en wijken. Daar kent men elkaar, is men er voor elkaar en respecteert men elkaar"*) is onder het thema 'Samen Doen' eveneens het komen tot een aanpak tegen eenzaamheid vastgelegd.

1.3 Hoge lokale cijfers en daarmee gezondheidsrisico's vragen om een lokaal actieplan

Uit de gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024 blijkt dat in de gemeente Moerdijk 47,4% van de volwassenen eenzaam is. Landelijk ligt dit percentage op 46,2%. Uit de jeugdmonitor 2023 (klas 2 en 4 VO) blijkt dat 33,4% van de jongeren zich eenzaam voelt. Ten opzichte van de regio West-Brabant is dit een hoog percentage. De invloed van eenzaamheid, vooral als deze langdurig aanhoudt, leidt tot gezondheidsrisico's. Eenzaamheid verhoogt zelfs de kans op voortijdig overlijden.

Er zijn in de gemeente Moerdijk weliswaar veel activiteiten en toch zijn de cijfers hoog. Het vraagt dus om een brede aanpak met aandacht voor bespreekbaar maken, voorkomen, signaleren en verwijzen en het versterken van bestaande initiatieven. In het actieplan komt deze brede aanpak terug.

Kanttekeningen en risico's

Het budget voor de uitvoering van het actieplan blijkt ontoereikend

Binnen de SPUK GALA is het specifieke budget voor inzet tegen eenzaamheid sinds 2026 vervallen. Inzet op eenzaamheid valt echter binnen het hoofdthema “gezondheid en sociale basis” in de uitkering. Vooralsnog is er voldoende budget in de SPUK GALA om activiteiten gericht op het tegengaan van eenzaamheid te bekostigen.

Niet bekend is of er binnen de middelen (lokaal/regionaal) die er gaan komen voor de uitvoering van het AZWA voldoende ruimte beschikbaar is voor aanvullende activiteiten.

Het ontbreken van draagvlak in de (gemeenschappelijke) sociale basis

Er zijn veel formele en informele organisaties die activiteiten organiseren die bijdragen aan het voorkomen of verminderen van eenzaamheid. Tot op heden zijn de informele organisaties wel bereid om hun informatie te delen, maar om zich te committeren aan een duurzame gemeente brede aanpak via de kerngroep, daar is nog niet veel draagvlak voor. Met de verdere uitrol in de kernen hopen we te achterhalen of hier draagvlak is voor een inzet voor de eigen kern.

Middelen

Financiële middelen

Indien er onvoldoende middelen voor de activiteiten zijn binnen de SPUK GALA of SPUK AZWA, dan wordt hierover separaat geadviseerd.

Personele middelen

Voor het opstellen van de uitvoeringsagenda zijn geen extra personele middelen nodig.

Communicatie

Het actieplan is tot stand gekomen door middel van een participatietraject; ruim 50 organisaties zijn gevraagd mee te denken met de kerngroep. Het actieplan is voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein en dit advies is onderdeel van het actieplan geworden.

Voor het opstellen van de uitvoeringsagenda volgt er een nieuw participatietraject, waarbij de gebiedstafels (met name de werkgroepen sociaal) worden gevraagd lokale activiteiten hieraan te verbinden of op te zetten.

Vervolg

- De gemeenteraad wordt gevraagd met het actieplan in te stemmen, zodat het politiek commitment op het onderwerp eenzaamheid wordt geborgd.
- Er wordt gestart met een bewustwordingscampagne aan (in de werkgroepen sociaal van de) gebiedstafels om het onderwerp eenzaamheid en de aanpak hiervan in de kernen op de agenda te krijgen.
- De activiteiten die in de kernen worden opgepakt vormen de basis voor een uitvoeringsagenda.
- De kerngroep blijft zich actief inzetten voor de gemeente brede activiteiten en de samenhang en verbinding tussen de activiteiten in de diverse kernen, met oog voor de (sub) doelen uit dit document.

Voor de monitoring gebruiken we landelijke peilingen (RIVM metingen, Gezondheidsmonitor) en lokale impactmetingen via het onderzoek Waar Staat Je Gemeente dat tweejaarlijks wordt uitgevoerd.

Bijlagen

1. Actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

RAADSBSLUIT

Raadsvergadering van 2026

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 mei 2026:

overwegende dat:

- De gemeente Moerdijk de ambitie heeft om een samenleving te zijn waarin iedereen zich thuis voelt, kan meedoen en waar we omzien naar elkaar.
- De inzet op het duurzaam verminderen van eenzaamheid onder inwoners van de gemeente Moerdijk noodzakelijk is om gezondheidsrisico's te verminderen.

gelet op:

- In de WMO 2025 het belang van sociale verbinding benadrukt.
- Dat de uitvoering van het GALA plan aanzet tot actie tegen eenzaamheid.
- Dat de gemeente Moerdijk is aangesloten bij het landelijk programma Eén tegen Eenzaamheid.

BESLUIT

Het actieplan tegen eenzaamheid gemeente Moerdijk 2026-2030 vast te stellen

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 2026,

H.M. Vonk-Schenkel
Griffier

A.J. Moerkerke
Voorzitter